

III.

B e t æ n k n i n g

over

Udkast til Lov angaaende Godtgjørelse for de i Aarene 1863—65 præstereede militaire Fribeholdninger.

(Udgiven af Folkethingets Udvalg den 21de Januar 1868.)

Støttet paa, at der efter begge de to tidligere Krige, som Landet har maattet udholde, efter at Forordningen af 9de Mai 1806 udkom, nemlig 1807 til 1815 og 1848 til 1851, er blevet tilstaaet Godtgjørelse for de præstereede militaire Fribeholdninger, og at denne Godtgjørelse begge Gange er bleven udredet af Statskassen, have alle Udvalgets Medlemmer været enige i at ønske en lignende Fremgangsmaade fulgt med Hensyn til de under vor sidste Krig afgivne Fribeholdninger, og de have været villige til, naar dette kunde skee, at tilraade en Redfættelse i Godtgjørelsens Beløb for Kjøreegternes Vedkommende. Ved et Møde med Indenrigsministeren har imidlertid denne paa Regjeringens Vegne afgivet en meget bestemt Erklæring om ikke at kunne gaae ind paa Godtgjørelsens Udredelse af Statskassen, hvilken Erklæring har bragt Udvalget til at dele sig i et Fleertal og et Mindretal.

Fleertallet (S. Andersen, N. Andersen, Ernst, N. Larsen og Naben) skjønner ikke, at der efter en saadan Erklæring vil være Udsigt til at føre Lovden igjennem begge Thing og at faae H. S. Majestæts Sanction paa den, naar Forordningen om Udredelse af Statskassen fastholdes, og det tilraader derfor at samtykke i, at Statskassens Udlæg erstattes den paa den i Lovudkastets § 10 foreslaaede Maade. Fleertallet erkjender nemlig, at Fribeholdningen er en

efter den bestaaende Lovgivning paa Hartkornet og Kjøbstæderne hvilende Forpligtelse, der under sidste Krig vel i mange Tilfælde har hvilet trykkende paa den Enkelte, men ikke har naaet et saadant Omfang, at Byrden, naar den fordeles paa alle de Kjørepligtige, bliver saa trykkende, at der denne Gang er nogen Nødvendighed tilstede for at befrie dem for en Deel af den, ved at overføre den paa den øvrige Befolkning. Fleertallet anseer det for Hovedsagen, at der foretages en saadan Fordeling, at Trykket tages bort fra den Enkelte, og holder det for mindre væsentligt, om Fordelingen skeer paa en noget større eller noget mindre Kreds; at den udstrækkes til de Kjørepligtige i de Egne, i hvilke næsten Ingen har maattet afgive Fribeholdninger, finder det naturligt, ogsaa fordi man ikke kan vide, hvilke Egne der i den næste Krig ville komme til at afgive de fleste Befordringer og da ville nyde meest Godt af Fordelingen.

Men naar Godtgjørelsen saaledes udredes af de Kjørepligtige alene, komme de, der have afgivet Befordringerne, til selv at udrede et større Bidrag dertil, end naar den, som tidligere, udredes af Statskassen, og de ville derfor behøve en større Godtgjørelse udbetalt, ser i Virkeligheden at faae samme Vederlag. Af Hensyn hertil og af Hensyn til, at den Godtgjørelse, der ifølge Lov af 17de Marts 1865 blev tilstaaet for Kjørsler til den fjend-